

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKÎ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

EĞLENCE HİZMETLERİ

MÜZİK ETKİNLİKLERİ

ANKARA 2006

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilir.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. MÜZİK ETKİNLİKLERİ	3
1.1. Çeşitleri	3
1.1.1. Ritm Çalışmaları	3
1.1.2. Ses Dinleme	5
1.1.3. Şarkı Söyleme	6
1.1.4. Müzik Dinleme	8
1.1.5. Müzikli Dramatizasyon	8
1.1.6. Yaratıcı Dans	9
1.1.7. Müzikli Öykü	11
1.2. Uygulamada Dikkat Edilecek İlkeler	11
UYGULAMA FAALİYETİ	12
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	14
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	15
2. Ritm Araçları	15
2.1. Tanımı	15
2.2. Çeşitleri	15
2.2.1. Ritm Sopaları	15
2.2.2. Marakas	15
2.2.3. Tef	16
2.2.4. Zil	16
2.3. Ritm Araçları Hazırlama	17
UYGULAMA FAALİYETİ	19
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	21
ÖĞRENME FAALİYETİ- 3	23
3. Müzikli Aktiviteler Hazırlama	23
3.1. Plânlama	23
3.2. Araç Gereçleri Hazırlama	25
3.3 Müzikli Aktivite Uygulaması Yapma	25
UYGULAMA FAALİYETİ	27
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	29
MODÜL DEĞERLENDİRME	31
CEVAP ANAHTARLARI	34
KAYNAKÇA	36

AÇIKLAMALAR

KOD	212MGS014
ALAN	Eğlence Hizmetleri
DAL/MESLEK	Çocuk Animatörlüğü
MODÜLÜN ADI	Müzik Etkinlikleri
MODÜLÜN TANIMI	Öğrencinin çocuk kulübünde çocuklarla uygulanacak müzik etkinliklerini ve araç gereçlerini, programa ve çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak uygulayabileceği bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Müzik etkinliklerini uygulamak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: Bu modül ile çocuk kulübünde çocuklarla uygulanacak müzik etkinliklerini ve araç gereçlerini programa ve çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak uygulayabileceksiniz. Amaçlar: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Müzik etkinliklerini çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak seçebileceksiniz. ➤ Çocuk kulübünde müzik etkinliklerinde kullanılacak araç-gereçleri çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak hazırlayabileceksiniz. ➤ Çocuk kulübüne katılan çocuklarla müzik etkinliklerine aktivitenin ve çocukların özelliğine uygun olarak uygulayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Çocuk kulüpleri, okulöncesi eğitim kurumları, sınıf, müzik laboratuvarları, ritm araçları, çocuklara uygun müzik çeşitleri (CD, kaset, kitap vb.), enstruman çeşitleri
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyeti sonunda verilen ölçme soruları, kendinize ilişkin gözlem ve değerlendirmeleriniz yoluyla kazandığımız bilgi ve becerileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz. ➤ Öğretmen, modül sonunda size ölçme teknikleri uygulayarak modül uygulamaları ile kazandığımız bilgi ve becerileri ölçerek değerlendirecektir. ➤ Öğretmen, modül sonunda uygulama performansının derecelendirme ölçüğü ile kendinizin yeterli konuma gelip gelmediğinizi belirleyecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci;

Eğlencenin tarihi çok eski olmakla beraber eğlence hizmetleri ülkemizde henüz uygulanan ve gelişmekte olan bir meslek alanıdır. Animatörlük tatil yerlerinde yerli, yabancı turistlerin hoş zaman geçirip daha fazla kalmalarını sağlayan bir meslektir.

İyi bir animatörlük işin tekniğini bilmekle mümkündür. Bu sebeple bu mesleği icra etmeyi düşünenlerinde iyi bir eğitimden geçmeleri gerekir.

Özellikle çocuklara iyi vakit geçirmenin yollarını bilmek, bu işi başarmanın en iyi yollarından biridir. Onları eğlendirirken eğitmek gerekir. Bu sebeple olaya eğitimci gözüyle bakmalıyız.

Bu modül, size animatörlükte ihtiyacınız olan müzik etkinliklerini en iyi şekilde uygulayabilmenin, eğlendirirken eğitebilmenin yollarını anlatmak için hazırlanmıştır. Bu modülün sonunda müzik etkinliklerini bilinçli bir şekilde uygulayabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Müzik etkinliklerini çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak seçebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Okulöncesi eğitim kurumlarına giderek uygulanan müzik etkinliklerini gözleyiniz.
- Çeşitli kaynaklardan çocuklara uygun müzik etkinlikleri seçiniz.

1. MÜZİK ETKİNLİKLERİ

1.1. Çeşitleri

1.1.1. Ritm Çalışmaları

Ritm; olayların düzenli aralıklarla tekrarlanması niteliği, düzum, tartım (Türkçe sözlük, Atatürk Dil ve Tarih Kurumu) olarak tanımlanmaktadır. Çocuklarla yapılan ritm (tartım) çalışmaları onlarda ritm duygusunu geliştirirken hayatı da düzenli yaşama alışkanlığı kazandırmaktadır. Ritm çalışmaları bedensel yetenekleri geliştirir, çocukta olumlu bir kişilik gelişimine yardımcı olur.

Doğaları gereği hareketli olan çocuklar, sesizce oturup müzik dinleyemezler. Müzik çalınırken, şarkı söylerken ritm tutmaya çalışırlar. Çocukların yaptıkları ritm çalışmaları; elleriyle, ayaklarıyla, tüm bedenleriyle, oturarak veya ayakta, ezgili ve ezgisiz ritm araçlarını kullanarak tartım (ritm) kalıplarını hissettirme ve tekrarlama çalışmalarıdır.

Ritm çalışmaları çocuklarda ritm duygusunu, duyma yeteneğini, dikkatini, eşlik etme, birlikte çalma, söyleme ve hareket etme yeteneğini geliştirir; disiplin kazandırır.

Resim 1: Ritm araçları (Koçak, Oiala, Katja, Onur, Erol)

Ritm çalışmalarının müzik saatinde uygulanışını şu şekilde maddeleyebiliriz:

- Müzik saati içinde zorunlu olarak 5-8 dakika yer verilmelidir.
- Ritm çalışmaları, öykünme ve oyun şeklinde uygulanmalıdır. Buna kürek çekme oyunu örnek verilebilir. Bu oyunda çocuklar yere otururlar, ayaklarını ileri uzatırlar. Kollarıyla kürek çekme öykünmesi yaparlar. Bu da iki vuruşlu ölçü içinde eşit iki tartım çalışması için uygulanır. Bu oyun oynanırken "fiş, fiş kayıkçı" tekerlemesinde söylenebilir (Sun ve Seyrek:1993).
- Oyun şeklinde yapılacak tartım çalışmalarına; saat oyunu (Çocuklar kendilerini saat, başlarını saatin sarkaçı sayarlar ve "tik, tak" sözlerini söyleyerek başlarını iki yana sallarlar.), trencilik oyunu, davulculuk oyunu, rüzgar öykünmesi örnek olarak verilebilir.
- Ritm çalışmaları şarkı öğretimi ile birlikte de yapılır. Şarkı öğretiminden önce, şarkı öğretiminde ve şarkı öğretiminden sonra ritm çalışması yapılabilir. O gün öğretilen ya da önceden öğrenilmiş şarkının ritmi çeşitli vuruş yöntemleriyle çocuklara vurdurulur
- Tartım çalışmaları, şarkı öğretiminden bağımsız olarak, sözlerin tartımı vurularakda yaptırılır.
- Yürüme, koşma, ritmik jimnastik gibi etkinliklerle müzik eşliğinde hareketler yaptırılır.
- Ritm çalışmalarında ritm araçları, ezgili ve ezgisiz vurmali çalgılar, çalgı olarak kullanılacak oyuncaklar vb. kullanılır. Bu araçlarla ritm çalışmaları ve ritmik oyun şeklinde iki çeşit çalışma yapılır.
- Ritm çalışmaları yalnızca müzik saatinde yaptırılmaz, müzik saati dışında da uygulanabilir.
- Ritm çalışmaları ayakta veya oturarak yapılabilir. Carl Orff ve Zoltan Kodly'ye göre, doğal haliyle vücudun başlattığı el çırpma, zıplama, sekme, parmak şıklatma vb.hareketler ritme karşılık olarak ortaya çıkar. Bu vücut hareketleri önceleri konuşmaya, sonra şarkıya ve çalmaya eşlik eder ve müzik işaretleri ile bağ kurar.
- El çırpma ellerini karşılıklı vurma dizlerine vurma, ayaklarını yere vurma, parmak şıklatma, etrafında dönme, zıplama hareketleri çocukların eşlik olarak en çok kullandıkları ritmik vücut devinimleridir.(Morgül:1995)
- Ritm çalışmalarında sözcüklerden de yararlanır.
- Ritm çalışmalarında tam vuruşluk nota eses alınır. (Yani bir vuruşluk; dörtlük nota)

Örnekler:

Çat lak pat lak yus yu var lak kre ma lı bö rek süt lü çö rek çek dos tum çek a ma nın dost lar e li ni çek

Karşılıklı duran çocuklar, birbirlerinin avuç içlerine koydukları yerleştirdikleri ellerini bir sağ avuçlarına bir sol avuçlarına vururlar. Bu biçimde devam ettikleri oyunun sonunda (en kuvvetli vuruş ÇEK hecesindedir), altta kalan elin çekilmesi kuraldır. Zamanında çekilmeyen el dayak yemiş olur.

- Belirli ritm kalıplarını yineleme çalışması. Bu çalışmayı öğretmen öğrencileri ile birlikte uygular. Öğretmen bu çalışmada bir ritm aracı ile ritm kalıbını seslendirir. Çocuklar da bu kalıbı ellerindeki vurmali çalgı ya da müzik dışı ses veren bir ritm aracı (havan, bardak vs.) ile tekrarlarlar.
- Ritm oyunlarında öğrenciler vurmali çalgı v.b araçlardan birini alır, öğretmen karışmaz, istediği gibi oynar. Öğrencilerin çeşitli ritm araçlarını tanımalarını amaçlayan çalışmada öğrenci öğrendiği bir ritmi tekrarlayabildiği gibi, kendi bulduğu ritmi seslendirir.
- Sesli harfle biten hece açık hece, sesiz harfle biten hece ise kapalı hecedir. Ritm çalışmalarında açık hece kısa ritmi, kapalı hece ise uzun ritmi ifade eder. Açık hecelerde (.), kapalı hecelerde (-) kullanılır. Yani; An ka ra (-.) Van (-), Si vas (-) gibi.

1.1.2. Ses Dinleme

Ses dinleme çalışmaları çocukların sesleri ayırt edebilmesini amaçlayan çalışmalardır. Bu çalışmalar çocuğun çevreyi daha bilinçli dinlemesine, işittiği seslere dikkatini yoğunlaştırmasına, sesleri tanımasına ve tanımlamasına yardımcı olacaktır. (Öztürk:2004).

Ses dinleme çalışmalarında çocuklara dinletilen seslerin kime veya neye ait olduğunu söylemesi, dinledikleri sesleri gösterilen resimlerle eşleştirmeleri istenir. Dinletilen sesler hayvan, taşıt, arkadaşlarının sesleri, müzik aletlerinin sesleri vb. seslerdir.

Bir başka ses dinleme çalışması da seslerin geldiği yönün tahmin edilmesi çalışmasıdır. Sesin arkadan mı, önden mi, sağdan mı, soldan mı geldiğini tahmin ederler. Sesin şiddetini yani alçak mı yüksek mi olduğunu kavrama çalışmaları da ses dinleme çalışmalarındandır.

Resim 2: Ses dinleme çalışmaları

Ses dinleme çalışmalarının önemli hedeflerinden biri de çocukların dikkat sürelerini arttırmaktır. Ses dinleme çalışması olarak kendi seslerini kasetten dinletme, efekt ses dinletme, klasik müzik dinletme gibi çalışmalar yaptırılabilir.

Kendi seslerini dinletme çalışmaları için öğretmen sınıf içi aktiviteler sırasında çocukların seslerini kaydeder; bu işi çocuklara hissettirmeden yapar. Daha sonra ses dinletme çalışmalarında kullanır.

Efekt ses dinletme çalışmalarını ise orglarda bulunan efekt seslerle, kasete veya CD'ye alınmış insan, hayvan vb. seslerle gerçekleştirebiliriz. Sesler çocuklara tek, tek dinletilir. Çocuklara ne olduğu sorulur. Sesin neye ait olduğunu doğru olarak söylemesi gerekmez. Sese dikkatini verip, dinlemesi, anlamaya çalışması, çalışmanın amacına ulaşmasını sağlar.

1.1.3. Şarkı Söyleme

Grup etkinliği olarak yapılan müzik etkinliklerinde şarkı söyleme çalışmaları grup halinde veya bireysel olarak yapılır. Şarkı söyleme çalışmalarına önceki öğrenilen şarkılarla başlanırsa çocuklar daha istekli başlarlar. Müzik saatinde uygulanan şarkı söyleme etkinlikleri, diğer etkinlik saatlerinde de uygulanır.

Şarkı söyleme çalışmalarının çocuğun gelişimine etkileri:

- Diksiyonu geliştirir; sözcüklerin doğru telaffuz edilmesini ve sözcük dağarcığının gelişimine yardımcı olur.
- Ses, kulak ve estetik duygusunun gelişimine katkıda bulunur.
- Soluk alıp vermeyi, şarkı söylerken nefesini kontrol etmesine ve akciğerlerinin gelişmesine katkıda bulunur.
- Grupla birlikte hareket etmeyi, bir gruba ait olma duygusunu yaşatır. Disiplin alışkanlığı kazandırır.
- Yaratıcılığını güdüler.
- Vatan, ulus, bayrak sevgisinin gelişmesini sağlar.
- Duygusal yönden rahatlamasına yardımcı olur.
- Empati yeteneğini geliştirir.
- Yetenekli olan çocukların grup içinde farkedilmelerine imkân sağlar.

Şarkı öğretimi yöntem ve teknikleri:

Okul öncesi eğitim kurumlarında nota soyut bir kavram olduğu için kulaktan şarkı öğretimi yöntemi uygulanır. Çocuk kulüplerinde ilköğretim birinci kademe öğrencilerinin oluşturduğu bir kurum olduğu için basit notalı şarkılar özellikle 3,4,5.sınıf öğrencilerine öğretilir.Şarkı öğretme çalışmalarının yapılacağı ortamın temiz,havalandırılmış,rahat ve düzenli olmalıdır. Sesleri doğru çıkarmakta güçlük çeken çocuklar bu konuda yetenekli arkadaşlarının veya öğretmenin yakınına oturtulmalıdır.Çocuklar şarkı söylenirken cesaretlendirilmeli,teşvik edilmeli,söylemek istemedikleri taktirde zorlanmamalıdır.Şarkı öğretiminde toplu, gruplar oluşturarak solo çalışmalarına yer verilmelidir.Kulaktan şarkı öğretiminde tüm dengelim yöntemi uygulanmalıdır. Ancak, uzun ve zor şarkılarda tüme varım yöntemi uygulanmalıdır.

Şarkı öğretiminde izlenecek yol:

- Şarkıda bilinmeyen kelimeler açıklanarak yanlış telaffuz önlenmelidir. Şarkının konusu hakkında kısaca bilgi verilir.

- Şarkı öğretiminden önce, nefes açma çalışmaları yapılır.Bu çalışmalara örnek olarak çiçek koklama, muma üfleme, sıcak çorbaya üfleme, balon şişirme, arı sesi, tren sesi gibi öykünmeler verilebilir.
- Şarkı öğretmen tarafından birkaç kez söylenir.
- Şarkı toplu olarak öğrenilmeli,
- Seçilen şarkının jest ve mimikleri çalgı veya hikâye anlatma tekniklerinden biri ile ilgi çekici hale getirerek sunulmalıdır.
- Şarkının öğrenilme aşamasında çocuklar öğretmene eşlik ederek daha sonra öğrenciler öğrendikçe öğretmen öğrencilere eşlik ederek tekrar edilir.Şarkı zaman içinde toplu olarak ve solo olarak tekrar edilir.
- Şarkı öğrenilirken veya tekrar edilirken öğrenciler,birlikte başlama, bitirme, nüans işaretlerini uygulamada uyumlu olma konularında yönlendirilmelidir.
- Şarkı söyleme çalışmalarında çocuklara uygun ritm araçları verilerek küçük bir orkestra kurulumu ve şarkıya eşlik etmeleri istenebilir.
- Şarkı dramatize edilmeye uygun ise dramatize edilir.Kostüm ve aksesuar kullanılması etkinliği daha zevkli hale getirir.

Seçilecek şarkıların özellikleri:

- Çocuk şarkılarının sözleri ve müziği; çocuklara hitap eden, onların anlayıp hoşlanacakları yapıda olan eserlerdir. Aktarma (ezgisi yabancı, sözleri Türkçe), öykünme (Türk Okul Müziği bestecilerinin minör,majör kalıpları içinde batılı toplumların estetik beğenisine özenilerek yapılmış şarkılar) anonim (tekerleme, saymaca, ninni, Türküler), Türk Okul Şarkıları (Türk bestecilerinin yarattığı kaynağını Türk müziği motiflerinin oluşturduğu şarkılar) şeklinde gruplanabilen çocuk şarkıları; konu, ses ve ritm bakımından bazı özelliklere sahip olmalıdır.
- Ses bakımından şarkılar çocukların ses sınırlarına göre seçilmelidir Çocuk sesleri dar bir alto ses sınırından başlar,özel yeteneği olanların dışında şu şekilde gelişim gösterir.

4-5 yaş;kalın la-mi arası,

6 yaş; kalın la-fa arası,

7 yaş;kalın la-sol arası,

8 yaş;kalın la-la arası,

9-10-11yaş bazı çocuklarda tize doğru bir iki ses daha genişler.9-10 yaş çocuklarına şarkı seçimi kolaylaşır; çünkü tam sesler ve yarım sesler iyice oturmuş, bir oktavdan fazla ses kapasitesine ulaşmış olur (Mahiye 1995). Öğretilecek şarkının ses aralığının, yaşlara göre bu ses sınırları içinde olması gerekir. Aksi takdirde bu sınırlar dışındaki şarkılar çocukların ses tellerini zorlar. Şarkı grup içinde öğretilmesi için o gruptaki çocukların ortak ses alanlarının (bir topluluğu oluşturan kişilerin çıkarabildikleri ortak kalın ve ince sesler) da belirlenmesi gerekir.

- Şarkıların konusu çocuğun yakın çevresi ve günlük hayatıyla ilgili olmalıdır. Milli kültürümüzü tanıtıcı Atatürk, vatan, millet, bayrak sevgisini kazandıran konuları içermelidir. Doğa ve insan sevgisini aşıl原因, düşündüren, eğitici ve öğretici konular olmalıdır.

- Sözlere anlaşılır ve kısa olmalıdır. Sözlere uyaklı (kafiyeli), şarkı içinde değiştirilebilir (örneğin isimler; Ali Baba'nın çiftliğinde ki hayvan isimleri gibi) soru-cevap şeklinde olmalıdır.
- Söz ve ezgisi birbirine uyumlu olmalıdır (prozodi). Uyumlu olmadığı takdirde ana dilini doğru ve güzel kullanmasını engeller, şarkıları anlamada dolayısıyla öğrenmesinde zorluklara neden olacaktır. Müzikle gerçekleştirmeyi hedeflediğimiz zevk eğitimini de engellemiş olacaktır.
- Ritmik yapısı basit ve hareketli olmalıdır. Ağır ve zor ritimli eserler kesinlikle seçilmemelidir.

1.1.4. Müzik Dinleme

CD, kaset veya bir enstrümanla çalınan veya söylenen bir müzik eserinin dinlenilmesi müzik dinleme etkinliğidir. Kasetten veya CD'den dinleyerek yapılan dinleme eğitimi, müziği anlama müziğe konsantre olmasında canlı müzikle yapılan çalışma kadar etkili olmaz. Müzik dinleme tüm etkinliklerde mutlaka yer almalıdır. Çünkü etkinlikler sırasında çocuğun rahatlamasına, uyum sağlamasına, yaratıcılığını ortaya çıkarmasına, eğlenmesine, farklı duygularını ortaya çıkarmasına yardımcı olmaktadır.

Seçilecek müziklerin çocuklarda estetik duygusunun gelişmesine yardımcı olacak eserler olmasına dikkat edilmelidir. Ayrıca seçilecek müziklerin dinletileceği etkinlik saatine de uygun olması önemlidir. Örneğin serbest zaman etkinliklerinde sanat etkinlikleri sırasında hareketli bir müzik öğrencileri hareketlendirir ve sınıfın düzeni bozulur. Bu saatte sözsüz hafif ve dinlendirici bir müzik çalınması uygundur.

1.1.5. Müzikli Dramatizasyon

Bir olayı, söz, jest ve mimiklerin doğal yeteneklerle birleştirip canlandırılmasına "dramatizasyon" denir. Müzik eşliğinde yapılan bu canlandırma ise müzikli dramatizasyon olarak adlandırılır (Öztürk:2004). Bu etkinliklerde söz, müzik ve hareket birleşir.

Şarkılı oyunlar (bezirganbaşı, çiftçi çukura daldı, hendekte var bir tavşan gibi vs.) müzikli dramatizasyon çalışmalarındandır. Şarkılı öykünmeler; şarkı söylenirken şarkının konusu

Dramatize edilmeye uygunsuz roller paylaştırılıp dramatize edilir. (postacı, küçük Ayşe-küçük asker, Ali Baba'nın çiftliği, turp ve dede gibi vs.) Müzik eşliğinde öykünmeler de müzikli dramatizasyon çalışmalarındandır. (kayıkçı öykünmesi, dede-nine öykünmesi, saat sarkacı öykünmesi vs.) Öykünmeler hep birlikte ve müzik eşliğinde yapılır.

Müzikli dramatizasyonda fon müziğide kullanılmalıdır. Çalışmanın daha heyecanlı ve etkili olmasına yardımcı olur.

Müzikli dramatizasyon sayesinde çocuk düşüncelerini davranışa dönüştürme imkânını bulmuş olur. Müziği hisseder, dikkati gelişir. Yaratıcılığı ve artistik yeteneği gelişir, yetenekleri ortaya çıkar. Kendine güveni artar. Çevresini algılama, gözlem yapma ve empati kurma yeteneği ve bir topluluğa ait olma duygusu gelişir. Söz, müzik, hareket bütünlüğünü hisseder. Öğrendikleri kalıcı olur. Bu konuda Işıltan Uşaklıgil ve arkadaşlarının hazırladığı Müzikli Çocuk Oyunları kitabından yararlanabilirsiniz.

Örnek:

Oyunun adı: Çevreciye Çağrı (Uşaklıgil, Işıtan ve Arkadaşları:2005).

Roller: Yaşlı bir kişi, ormanda gezinen çocuklar

Araç-gereç: Yaşlı adam rolü için giysi, ormanda ağaçlar, çiçekler, çeşitli dekorlar olabilir.

Şarkının Sözleri: Rüyaalar ülkesi temiz kalmalı, ormanda çocuklar mutlu olmalı

Yarının dünyası gerçek kokulu, katmer katmer çiçek kokmalı.
Hadi gel kardeşim el ele verelim,
Bu güzel yurdumuzu cennet edelim.

Zorluğu güçlüğü göğüsleyelim, dumanı katranı temizleyelim
And verip, söz verip tüm çevremizi orman, bahçe bahar edelim.
Haydi gel kardeşim el ele verelim,
Bu güzel yurdumuzu cennet edelim.
Uygulama: Öğretmen çocuklara oyunu anlatır, rolleri dağıtır.

Ormanda geziye çıkan çocuklar tek sıra halinde elleri bellerinde, fon müziğine uyarak yarım ay biçiminde sıralanırlar.

Yine fon müziği ile yaşlı bir kişi ağır, ağır yürüyerek gelir. Çocuklara dönerek şarkının ilk iki dizesini solo olarak söyler. (Bu arada çocuklar elleri belinde sağa sola sallanırlar)

“Haydi gel kardeşim” sözlerini söyleyen çocuklar kollarını ileriye uzattıktan sonra el ele tutuşur ve sallanırlar.

Şarkının birinci bölümü bitince ara müzik çalınır. Ara müzikle birlikte, çocuklar yaşlı kişinin etrafında el ele tutuşarak dönerler, sonra yine yarım ay biçiminde sıralanırlar.

İkinci bölümün ilk iki dizesini yine yaşlı kişi söylerken, çocuklar elleri bellerinde sallanırlar.

“Haydi gel kardeşim” Sözleriyle birlikte, çocuklar yine yaşlı kişinin etrafında dönerler.

Şarkı bitince yaşlı adam çocuklara “Çocuklar temiz bir dünya bırakmak için el ele verelim!” der ve oyun sona erer.

1.1.6. Yaratıcı Dans

Müziğin ritmine uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan, insanın içinden geldiği gibi doğaçlama yapılan, düzenli vücut hareketlerine yaratıcı dans denir. Yaratıcı dansı müzikli dramtizasyondan ayıran özellik içinden geldiği gibi yapılmasıdır. Bunun olabilmesi içinde kullanılacak müziğin sözsüz, ne çok hızlı, ne de çok ağır olmaması; normal ritimli olması gerekir. Sözlü müzik olduğu takdirde çocuklar sözlerden etkilenecek hareket edecek, dolayısıyla dramtizasyon yapacaktır.

Resim 3: Müzik saatinde yaratıcı dans çalışması

Çocuklar hoplayıp, zıplayıp, yuvarlanıp duygularını hareketlerle ifade ederken, enerjinin dışı vurularak kullanımı da gerilimin azalmasına, rahatlamalarına katkı sağlar. Çocukta yaratıcılığın gelişimine katkıda bulunan bu çalışmalar, duygu ve düşüncelerini hareketlerle ifade etme becerisinin gelişmesine de yardımcı olur. Toplu olarak yapılan bir çalışma olduğu için sosyal gelişimine de katkıda bulunur. Yapılan hareketler vücut koordinasyonunu eşgüdüm), denge, esneklik gerektirdiği için psikomotor gelişime de katkıda bulunur.

Yaratıcı dans etkinlikleri uygulanırken dikkat edilmesi gereken noktalar:

- Çalışmanın yapılacağı yerin rahat çalışılabilecek büyüklükte olması gerekir. Temiz, düzenli, havalandırılmış olmalıdır. Olası kazalara karşı
- Tedbirler alınmalıdır. (Düşerek ya da çarparak olabilecek yaralanmalar.) Çocukların kullanacakları kostüm, maske vs. onların ulaşabileceği yere konulmalıdır.
- Çalışmaya başlamadan önce müziğe daha rahat anlam verebilmesi için konu önceden verilmelidir. (güneşin ışıklarında yavaş yavaş eriyen kardan adam, ilkbaharda uçan kelebekler gibi vs.) müzik çalışmaya başlamadan önce konsantre olabilmeleri; müziğe anlam verebilmeleri için önceden dinletilmelidir.
- Yaratıcı dans kullanılan müzik canlı veya kayıt olabilir. Seçilen müzik ve konu birbiriyle uyumlu olmalıdır. Farklı nüanslarda ve çalgılarla yapılan müzikler bu çalışmalara daha renk katar. Yaratıcı dans için şu müzikler kullanılabilir: Vivaldi'nin "Dört Mevsim", Ravel'in "Bolero", Yohannes Brahms'ın "Macar Dansları" Erol Sayan'ın muhayyer Anadolu Oyun Havası gibi vs.
- Yaratıcı dans etkinlikleri için çocuklar zorlanmamalı, motive edilmelidir.

- Bu çalışmalarda da bireysel farklılıklar göz ardı edilmemeli, her çocuktan aynı başarı beklenmemelidir.

1.1.7. Müzikli Öykü

Ses efektleri, enstrümantal, kasetten veya canlı müzik dinletilerek, kendilerine hatırlattığı şeyler sorularak, anlatılanlardan öykü oluşturma çalışmalarına denir. Dinletilecek müzik kesinlikle enstrümantal olmalıdır. Pek çok çağrışım yaptıracak zenginlikte, değişik enstrümanların, doğa seslerinin vb. kullanıldığı bir müzik seçilmelidir. Günümüzün yeni müziklerinden New Age, Çağdaş Müzik, iyi seçilmiş caz klasikleri ve klasik müzik ile bale müziği dinlenebilir.”(Morgül:1995).

Kullanılacak müziğin tamamı dinletilmemelidir. Bir dakika dinletildikten sonra müzik durdurulur, çocukların neler hayal ettikleri; öykülerini anlatmaları istenir. Yeniden müzik çalınır, bir dakika dinletilir ve müziğin sonuna kadar bu işlem tekrar edilir. Hatta öykü oluşturma esnasında ve sonunda öykü kahramanları ile dans etmeleri istenebilir.

Bu etkinlikle çocuğun yaratıcılığı gelişir. Hayal dünyası ve hayal ettiklerini ifade edebilme yeteneği de gelişir. Bu arada kulak eğitimi de yapılır.

1.2. Uygulamada Dikkat Edilecek İlkeler

- Uygulama yapılacak ortamın önceden hazırlanması gerekir. Gerekli araç gerecin hazır bulundurulması, ortamın havalandırılmış, temiz ve gürültüsüz olması gerekir.
- Uygulama yapılacak grubun hazırlanması gerekir. Rahat bir şekilde oturulmaları(öğretmeni görebilecek ve diyaframlarını rahat kullanabilecek şekilde),etkinliğe istekli hale getirilmelidir.
- Öğretmen öğreteceği şarkıyı çok iyi bilmeli; sözlerini ve melodisini çok iyi bilmelidir.
- Kullanılacak ritm araçlarının çocukların seviyesine uygun, sayısına yetecek sayıda olmalıdır.
- Yaratıcı dans çalışmalarında uygulamanın yapılacağı alanın çocukların oynamasına engel olmayacak, çeşitli kazalara, yaralanmalara sebep olmayacak şekilde düzenlenmiş olması gerekir. Müziğin önceden seçilmiş ve sözsüz özellikle canlı müzik olmasına özen gösterilmelidir.
- Yaratıcı dans ve müzikli dramatizasyon için kullanılacak CD, kaset çalarların önceden hazırlanması; canlı müzik kullanılacaksa enstrümanların akortlarının önceden yapılmış olması gerekir.
- Seçilen şarkının çocukların yaş ve gelişim seviyelerine uygun olmasına dikkat edilmelidir.
- Etkinliklere katılmayan çocuklar kesinlikle zorlanmamalı, katılmak istemeyişinin sebepleri araştırılmalı, problemin çözümüne gidilmeli.
- Etkinliklerde mutlaka her çocuk görev almalı.
- Yetenekli çocuklar çok iyi gözlenip aileleri bu konuda uyarılmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Çocuklara uygun olarak seçtiğiniz müzik etkinliğini sınıfta uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Programda çocuklar için kullanılacak müzik etkinliklerini tespit ediniz . ➤ Çocuklarla uygulanacak müzik etkinliğinin içeriğini tespit ediniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uygulanacak müzik etkinliklerinin çocuklara uygun olmasına dikkat ediniz. ➤ Yapılacak etkinlik için araç gereci,sınıf ortamını önceden hazırlayınız. ➤ Özellikle yaratıcı dans için çevrede çocukların yaralmalarına sebep olacak şeylerin olup olmadığına dikkat ediniz. ➤ Ritm,yaratıcı dans,müzikli dramatizasyon ,öykü oluşturma çalışmalarında çocukların yaratıcılıklarını kullanmalarına ortamlar hazırlayınız. ➤ Öykü oluşturma ve yaratıcı dans etkinliklerinde çocuklar duygularını ifade ederler;iyi gözlemleyiniz. ➤ Müzik etkinliklerini uygularken çocuklarla olumlu ilişkiler kurmaya özen gösteriniz.

Değerlendirme Ölçeği

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre kendi yaptığınız ya da arkadaşınızın yaptığı çalışmayı değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet/ Hayır” seçeneklerinden uygun olan kutucuğu işaretleyiniz.

Değerlendirme Kriterleri			
Öğrenci Davranışları		Evet	Hayır
1	Programda çocuklar için kullanılacak müzik etkinlikleri ile ilgili kaynak araştırdınız mı?		
2	Kaynaklardan uygun etkinlikleri seçtiniz mi?		
3	Seçtiğiniz etkinliklerin çocukların gelişimine uygun olup olmadığına dikkat ettiniz mi?		
4	Seçtiğiniz etkinlikler çocukların yaratıcılığını destekliyor mu?		
5	Müzik etkinliklerini uygularken çocuklarla olumlu iletişim kurdunuz mu?		
6	Uygulamalar esnasında çocukları gözlediniz mi?		

Değerlendirme

Kontrol listesindeki davranışları sırasıyla uygulayabilmelisiniz. Performans değerlendirmesi sonucunda “Evet / Hayır” cevaplarınızı kontrol ediniz. “Hayır” cevaplarınız için faaliyete geri dönünüz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A-Aşağıdaki sorularda doğru olan şıkları işaretleyiniz.

1. Ritm nedir?
A) Olayları düzenli aralıklarla tekrarlamaktır.
B) Tartım
C) Dizem
D) Hepsi
2. Ritm çalışmalarına müzik saati içinde kaç dakika yer ayrılmalıdır?
A) 2-8
B) 5-8
C) 6-7
D) 10
3. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
A) Müzik dinletme çalışmaları CD veya kase kullanılarak yapılabilir.
B) Canlı müzik kullanılarak yapılan çalışma daha etkilidir.
C) Yalnızca müzik saatinde müzik dinletilebilir.
D) Müzik dinleme etkinlikleri sırasında çocuklar rahatlar.
4. Yaratıcı dans için kullanılacak müzik nasıl olmalıdır?
A) Çok hızlı ritimli
B) Çok yavaş ritimli
C) Sözsüz (enstrümantal)
D) Sözlü müzik
5. 7 yaş çocuğunun ses aralığı aşağıdakilerden hangisidir?
A) Kalın la-mi
B) Kalın la-fa
C) Kalın la-la
D) Kalın la,sol

B. Aşağıda doğru olan ifadeleri (D), yanlış olan ifadeleri de (Y) koyarak işaretleyiniz.

- ( ) Aktarma çocuk şarkılarının ezgisi Türk müziği motiflerinden oluşmaktadır.
- ( ) Okul öncesi eğitim kurumlarında şarkı nota ile öğretilir.
- ( ) Ses dinleme çalışmalarında çocukların sesleri ayırt etmeleri amaçlanır.
- ( ) Yaratıcı dans etkinliklerinde çocuklar etkinlik için zorlanmamalıdır.
- ( ) Müzik saatini uygulamadan önce sınıf ve araç-gereç önceden hazırlanmalıdır.

Değerlendirme

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz .Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Çocuk kulübünde müzik etkinliklerinde kullanılacak araç gereçleri çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Okul öncesi eğitim kurumlarında müzik köşelerindeki ritm araçlarını inceleyiniz;değişik ritm araçlarının yapımı hakkında bilgi alınız.
- Kaynaklardan değişik ritm araçları ve yapımları hakkında bilgi araştırınız.

2. RİTM ARAÇLARI

2.1. Tanımı

Çocuklarda ritm duygusunun gelişimine, kulak eğitimine yardımcı olan özellikle müzik saatinde ritm çalışmaları ve eşliklerde kullanılan vurmali ezgisiz çalgılardır.

Çocuklar ritm araçlarını birbirine vurarak, sallayarak, sürterek çalarlar ve bundan büyük zevk alırlar.

2.2. Çeşitleri

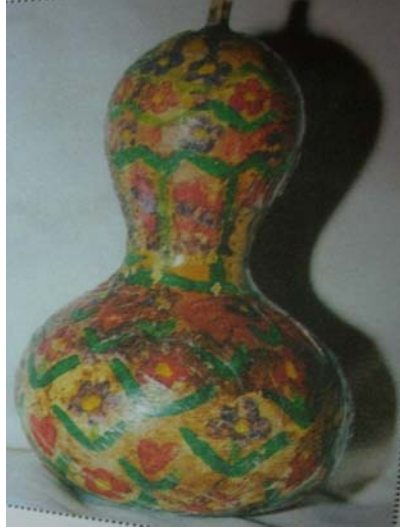
2.2.1. Ritm Sopaları

Ritm çalışmalarında kullanılan ritm araçlarından biri de ritm sopalarıdır. Birbirine ya da yere vurarak kullanırlar. Küçük çocuklar çoğunlukla çubukla oynamaktan, yere çubuk vurmaktan çok hoşlanırlar. Çocuğa ritm sopalarının birbirine vurularak çalındığını göstermek lazım. Çocuk ritm sopalarını yere ve biribirine vurarak kullanırlar.

Ritm sopaları 30cm uzunluğunda, hafif, zımparalanmış tahtadan yapılmış sopalardır. Bu şekilde birbirine vurularak kullanılan sopalar; uç kısımlarına zımpara kâğıdı yapıştırılıp, birbirine sürtülerek de kullanılır. Ayrıca zil, gazoz kapakları da takılarak ritm sopalarının çeşidi artırılabilir.

2.2.2. Marakas

Marakaslar içinde en çok tercih edilen su kabağından yapılmış olanlarıdır. Çünkü su kabağından yapılanlar daha uzun ömürlü ve kullanışlı olmaktadır. Marakas evde ve okulda da yapılabilir. Küçük mukavva veya plastik kutuların içine küçük taşlar, boncuklar vs. (1) konularak kapağı kapatılır. Kutunun üzeri boyanarak çekici hale getirilir. Bunlar sallandıkları zaman değişik sesler çıkarırlar; bu sesler de onları çok mutlu eder.

Resim 4:Su kabağından yapılmış marakas

(1) Marakasın içine konulacak şeyler mercimek, nohut vs. gibi yiyecek maddeleri olmamalıdır. Çünkü çocuklarımıza tasarruflu olmayı da öğretmeliyiz. Gıda maddelerini artık materyal olarak niteleyip, bu ve benzeri artık materyal gerektiren çalışmalarda kullanmamalıyız.

2.2.3. Tef

Müzik etkinliklerinde ritm çalışmalarında ve şarkı söyleme çalışmalarında en çok kullanılan ritm araçlarından biridir. Bu araç, yapımı çok kolay olduğu için öğretmen tarafından hatta öğrencilerle birlikte yapılabilir.

Resim 5:Tef (Sert, Sergül)

2.2.4. Zil

Resim 6:Artık materyaller kullanılarak yapılan zil örnekleri(Sert,Sergül)

Yukardaki resimlerde görüldüğü gibi değişik boyutlarda ve şekillerde yapılabilen ziller, yine ritm çalışmalarında kullanılan ilgi çeken ritm araçlarından biridir. Zillerden ses çıkarmak çok kolay olduğundan kendine güveni olmayan çocuklarda müziğe başlamak için en ideal ritm aracıdır.

2.3. Ritm Araçları Hazırlama

Şekil 1: İçi doldurulup, ağzı kapatılan şişe. Şekil 2: Marakasın, süslenmiş, hali

Marakas Yapımı

Kullanılacak Araç –Gereç: Herhangi bir plastik veya mukavva kutu, küçük taşlar veya boncuklar,

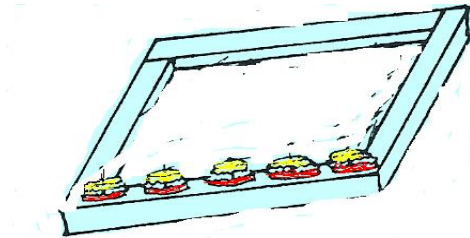
Süsleme İçin: guaj veya yağlı boya, yapıştırıcı, bant

Yapılışı:

Marakas yapılacak kutunun içi taş vs. ile doldurulup ağzıkapatılır.

Şişe doldurulduktan sonra değişik şekiller verilerek süslenir.

Tef Yapımı

Şekil 3: Tef

Kullanılacak araç-gereçler:20 cm'lik dört adet tahta çubuk (daire şeklinde olması isteniyorsa nakış kasnağı)

davul derisi

küçük çiviler

gazoz kapakları

çekiç

Yapılışı: Tahtalar çerçeve oluşturacak şekilde çakılır. Ilık suda ıslatılmış davul derisi küçük çivilerle çerçevenin üzerine çakılır. Gazoz kapakları, kapakların içi birbirine bakacak şekilde eşit aralıklarla çerçeve üzerine çakılır. Daha sonra istenirse guaj ya da yağlı boya ile boyanır.

Zil Yapımı

Şekil 4:zil

Gerekli araç-gereç: Küçük nakış kasnağı (ya da yuvarlak halka)

Küçük çanlar

Süsleme için çeşitli artık materyal

Yapılışı:

Kasnak üzerine eşit aralıklarla çanlar takılır.

Çanlar renkli ip veya rafya ile takılırsa hem çivi çakmadan çanlar takılmış, hemde süslemesi yapılmış olur.

Ritm Sopasının Yapılışı

Gerekli Araç-Gereç:30cmuzunluğunda yuvarlak sopalar,zımpara kâğıdı,küçük çanlar,guaj veya yağlı boya.

Şekil 5: Ritm sopaları

Yapılışı: 30 cm. uzunluğunda zımparalanmış, özellikle yuvarlak sopalar boyanarak yapılır.İstenirse uç kısmına zımpara kâğıdı,çingirak takılabilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Seçtiğiniz ritm araçlarını işlem basamaklarına uygun olarak hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Programda kullanılacak ritm araçlarını seçiniz. ➤ Diğer müzik araç gereçlerini tesbit ediniz. ➤ Müzikli aktivitelerde kullanılacak tüm müzik araç gereçlerini etkinlik öncesi kontrollerini yapınız. ➤ Müzikli aktivitelerde kullanılacak tüm müzik araç gereçlerini hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ritm araçlarının programa uygun olmasına dikkat ediniz. ➤ Bütün müzik araçlarının önceden hazır edilmesi konusunda gerekli titizliği gösteriniz. ➤ Ritm araçlarını hazırlarken çalıştığınız yerin temiz ve düzenli bırakmaya özen gösteriniz. ➤ Hazırlayacağınız araçların yapımında yaratıcılığınızı kullanınız. ➤ Araçları çocuklara dağıtmadan önce hangi çocuğun hangi ritm aracını çalabileceğine önceden çocukları gözleyerek karar veriniz. ➤ Müzik etkinliklerini uygularken çocuklarla olumlu ilişkiler kurmaya özen gösteriniz. ➤ Ritm araçlarıyla yapılan çalışmalarda çocukların araçlarla birbirlerine zarar vermemelerine dikkat ediniz. ➤ Araçların müzik etkinliği için kullanmaları konusundaki sorumluluğunuzu yerine getiriniz.

Performans Değerlendirme

Aşağıda hazırlanan değerlendirme leğine göre kendi yaptığınız ya da arkadaşınızın yaptığı çalışmayı değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet/ Hayır” seçeneklerinden uygun olan kutucuğu işaretleyiniz.

Değerlendirme Kriterleri			
Öğrenci Davranışları		Evet	Hayır
1	Kaynaklardan farklı ritm araçları araştırdınız mı?		
2	Seçtiğiniz aracın çocuklara ve etkinliğe uygun olup olmadığına dikkat ettiniz mi?		
3	Seçtiğiniz ritm aracı için gerekli araç- gerci önceden hazırladınız mı?		
4	Aracı yaparken yapılış aşamalarına dikkat ettiniz mi?		
5	Aracın süslemesinde artık materyal kullandınız mı?		
6	Süslemede kullandığınız artık materyallerin seçiminde çocuklara tasarruflu olmayı öğretmemiz gerektiğini de dşdndnz m?		
7	Aracın yapımında ve süslemesinde yaratıcılığınızı kullandınız mı?		
8	çalışırken temiz ve düzenli çalıştınız mı?		

Değerlendirme

Kontrol listesindeki davranışları sırasıyla uygulayabilmelisiniz. Performans değerlendirmesi sonucunda “Evet / Hayır” cevaplarınızı kontrol ediniz. “Hayır” cevaplarınız için faaliyete geri dönünüz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. Faaliyet Ölçme Soruları

A- Aşağıdaki sorulara uygun şıkları işaretleyiniz.

1. Ritm araçları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
A) Ezgilidirler 031974
B) Ritm çalışmalarında kullanılırlar
C) Vurmalı çalgılardır
D) Sallyarak ve sürterekte çalınırlar
2. Marakas yapımında aşağıdakilerden hangisini yapmamak gerekir?
A) Plastik veya mukavva şişe seçmek
B) İçine taş veya boncuk koymak
C) İçine nohut gibi yiyecek maddeleri koymak
D) Süslemede guaj veya yağlı boya kullanmak
3. Kendine güveni olmayan çocuklarda müzik çalışmalarına hangi ritm aracıyla başlamak daha doğru olur?
A) Marakas
B) Zil
C) Tef
D) Ritm sopası
4. Birbirine çakılan dört tahta çitanın üzerine ıslatılmış derinin gerilmesiyle yapılır. Yukarda aşağıdakilerden hangisinin yapımı anlatılmaktadır?
A) Marakas
B) Ritm sopası
C) Zil
D) Tef
5. 30 cm uzunluğunda yuvarlak sopa,zımpara kâğıdı hangi aracın malzemeleridir?
A) Ritm sopası
B) Marakas
C) Tef
D) Zil

B-Aşağıda ki ifadelerden doğru olanların yanına (D),yanlış olanların yanına (Y) koyarak işaretleyiniz.

- ( ) Çocuklar yere sopayla vurmaktan hoşlanırlar.
- ( ) Ritm araçları yapımı güç araçlardır.Bu sebeple yalnızca satın alınarak elde edilir.
- ( ) Marakas olarak en çok tercih edilen su kabağından yapılmış olanıdır.
- ( ) Zil değişik boy ve şekilde yapılabilir.
- ( ) Ritm araçları üflemeli çalgılardır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz .Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Çocuk kulübüne katılan çocuklarla müzik etkinliklerini aktivitenin ve çocukların özelliğine uygun olarak çocuklarla uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Müzik etkinliği plânlayınız. Plânladığınız etkinliği önce sınıfta sonra bir çocuk kulübü ya da okul öncesi eğitim kurumunda uygulayınız.

3. MÜZİKLİ AKTİVİTELER HAZIRLAMA

3.1. Plânlama

“Belirli eğitsel hedeflere ulaşmak için çocuklara hangi müzik etkinliklerinin hangi yöntem ve teknikler, araç ve gereçlerle, nasıl bir ortam ve hangi sürede saptanmasına müzik eğitiminin plânlanması denir(Öztürk:2004).

Bütün etkinliklerde olduğu gibi müzik etkinliğinin de başarı ile yapılabilmesi için önceden plânlanmış olması gerekir. Plânlama;

- Etkinliğin bir düzen içerisinde yürütülmesine,
- Önceden yapılan bir çalışma olduğu için eğiticinin etkinliğe önceden hazırlanmasına,
- Eğitim kasıtlı olarak istendik davranış değişikliği olduğuna göre, eğitimin hedefine ulaşmasına; yani eğitimin gerçekleşmesine,
- Zamanı en verimli şekilde kullanmaya,
- Etkinlikler arasında boşluk yaratmadan bu öğrencinin dikkatinin dağılıp, sınıf düzeninin bozulmasına neden olur-etkinliğin devamlılığına,
- Araç-gerecin önceden plânlanmış olmasında,
- Etkinlik sırasında karışıklık, bocalama yaşamadan etkinliğin sürdürülmesine imkân sağlar.

Müzik etkinlikleri şu aşamalar takip edilerek hazırlanır:

- Bu etkinlikle kazandırılacak hedef ve hedef davranışları belirleme.
- Hedef ve hedef davranışlara uygun müzik etkinliklerini seçme.
- Müzik etkinliklerinin gerçekleştirileceği süreyi (ne kadar zaman ayrılması dikkate alınarak) belirleme.

Hedef ve hedef davranışların belirlenmesi:

Hedef ve hedef davranışlar psikomotor,sosyal-duygusal,bilişsel,dil ve özbakım becerilerinin kazandırılması ile ilgili hedef ve davranışlarından seçilir.Hedefler, kazanılması beklenen davranışlarda somutlaşır.Bir etkinlikte, birkaç gelişim alanı ile ilgili hedef ve kazanılması beklenen davranış kazandırılabilir. Seçilen hedef ve hedef davranışa bir gün içinde ulaşılması beklenmemelidir. Başka bir gün yine aynı hedef ve hedef davranış farklı etkinlik, yöntem ve tekniklerle kazandırılmaya çalışılmalıdır.

Çocukların gelişim özellikleri ve yaşlarına göre hedef ve hedef davranışlar TC Milli Eğitim Bakanlığı, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının onayladığı Kreş Programı (0-36 ay) ve okul Öncesi Eğitim Programı (36-72 aylık) ndan seçilir.

Hedef ve hedef davranışlara uygun müzik etkinliklerinin belirlenmesi:

Müzik saatinde etkinlik belirlenirken; hedef ve hedef davranışlar, çocukların gelişim düzeylerine, hedef ve hedef davranışların kazanılmasında araç olarak kullanılan konuya,kurumun olanaklarına ve diğer etkili koşullara,çocukların önerilerine,etkinlik saati ve süresine göre belirlenmelidir. Kazandırılması istenen hedef davranışlar,o davranışı sergileyeabilecekleri etkinliklerde gözlemlenebilir.Bu sebeple hazırlanacak etkinlikler mutlaka hedef davranışlara yönelik olmalıdır.

Müzik etkinlikleri seçilirken çocukların yaş ve gelişim düzeylerine göre seçilmelidir. Çocukların çok sayıda şarkı öğrenmesi çok güçtür. Bu sebeple çok şarkı öğrenmelerine gerek olmadığından dolayı,ayda 2-4 şarkı öğrenmeleri yeterlidir. Asıl önemli olan şarkı sayısının fazlalığı değil, çocuklara sevdirebilmektir. Buda şarkının farklı günlerde tekrarlarında farklı araçlar ve tekniklerin kullanılması ile mümkün olur.

Müzik etkinliği seçilirken hedef, hedef davranış, araç ve konu birlikte düşünülmelidir. Hem hedef davranış kazandırılmalı hem de konu kavranmalıdır. Böylece müzik etkinliği gelişi güzel bir müzik çalışması değil, eğitsel bir çalışma olacaktır.

Müzik etkinliği plânlanırken yine dikkate alınması gereken bir başka konu da kurumun olanaklarıdır. Bir müzik salonu varsa etkinlikler daha rahat yapılır; yoksa plânlama çalışmanın yapılacağı sınıfa göre yapılır ve etkinlik öncesi sınıf düzenlenir.

Etkinlik sonrasında çocuklarla birlikte etkinlik değerlendirilmeli, bir sonraki müzik etkinliğinde yapılacak çalışmalar birlikte kararlaştırılmalı.

Müzik etkinliklerinin gerçekleştirileceği süreyi belirleme:

Müzik etkinliklerine ayrılacak süre çocukların yaş ve gelişim seviyelerine göre tesbit edilmelidir. İlköğretim seviyesindeki çocuklar için bu süre yaklaşık 40 dakika olmalıdır.

6 yaş çocukları için	30-35
5 yaş “ “	20-25
3-4 yaş “ “	10-15 dakika olark zaman ayrılmalıdır.Bu sürenin

örneğin;6 yaş çocuklarında 10 dakikası şarkı söyleme, 8 dakika.ritm çalışmaları, 6 dakikası müzikli dramatizasyon, 5 dakikası .müzik dinleme, 6 dakikası yaratıcı dans olarak ayrılmalıdır.

Ancak etkinlikte süreyi etkileyen bazı özellikler vardır. Çocukların ilgileri, ihtiyaçları, yetenekleri, fiziksel koşullar (sınıfın büyük küçük oluşu, araç-gereç, havalandırma vs.) bu belirtilen süreleri değiştirebilir.

3.2. Araç Gereçleri Hazırlama

Müzik etkinliklerinin ilgi çekici olabilmesi ve amacına ulaşabilmesi için araç gereç yönünden de arşivin zengin olması gerekir. Öğretmen, müzik ve ses dinletme çalışmaları için CD, kaset ve bunları çalabileceği kaset ve CD çalar, çeşitli ve çok sayıda ritm araçları, enstrümanlar, yaratıcı dans ve müzikli dramatizasyonda kullanılacak kostüm ve aksesuar, müzik cihazı ve ses düzeni, şarkı öğretimi için de çeşitli şarkılardan oluşan müzik albümü hazırlamalıdır.

Öğretmenin bu araçları önceden temin etmesi, varolan araçların bakımını, onarımını yapması veya yaptırması, eksikleri tamamlaması gerekir.

3.3 Müzikli Aktivite Uygulaması Yapma

- Müzikli aktivitenin uygulamasında ilk yapılması gereken uygulamanın yapılacağı yerin seçilmesi ve hazırlanmasıdır. Uygulamanın yapılacağı yerin aktiviteye uygun büyüklükte oluşu, temiz, havadar, tehlike yaratacak durumlardan uzak olması gerekir. Hava uygunsa açık havada; müzik odası varsa müzik odasında uygulama yapılabilir.
- Müzikli aktivite öncesinde yapılması gereken bir başka şey, etkinlik için araç gereç hazırlığının yapılmasıdır. Öğretmen hazır araç-gerecin yanında etkinlik için başka yapılması gereken varsa örneğin; özel bir maske, taç vs. bunları da önceden hazırlar.
- Öğretmen hem müzik aletini çalmalı, hem de şarkıyı söylemelidir. Bu sebeple flüt eşlik için uygun bir enstrüman değildir.
- Müzik saati başlamadan önce, gerekli araç gereçler uygulama yapılacak yerde, çocukların dikkatini dağıtmayacak, diğer etkinliklere engel olmayacak, ihtiyaç olunca rahatlıkla alınabilecek bir yere konulur.
- Bir başka hazırlık ise çocukların etkinliğe motive edilmesidir. Bunu sınıfın hazırlanması aşamasında onlara da sorumluluk vererek gerçekleştirebiliriz. Sınıfı düzenlerken yapılan etkinliğin ne olduğunu da merak ederler. Böylece ilgileri etkinliğe çekilmiş olur.
- Bütün bunlardan sonra sıra etkinliğe gelir. Uygulama sırasında öğretmen yapılacakları sade bir anlatımla açıklar. Ritm çalışması ise, her çocuğa ritm aracı vermeye özen göstererek araçları nasıl kullanacaklarını uygulamalı olarak anlatır. Müzikli dramatizasyonda rol taksimi yapılırken çocukların isteklerini de dikkate almalı, her çocuğa; ağaç, çiçek gibi rollerde olsa mutlaka rol vermeye dikkat etmelidir. Rol düşmeyen çocuklar kenarda seyirci olarak bekletilmektense ağaç, çiçek gibi roller verilerek kendilerini oyunun içinde hissedip aktiviteden zevk almaları sağlanmalıdır. Daha sonra rolleri değiştirilerek her çocuğun oynamasına imkân tanınmalıdır. Kırgınlık, kıskançlık gibi olumsuz duygularında yaşanması engellenmiş olacaktır.

- Şarkı söylemekten, rol almaktan çekinen çocuklar, cesaretlendirilip, teşvik edilmeli; yalnız, kesinlikle zorlanmamalıdır.
- Öğretmen çocukların gelişim durumunu çok iyi bilmeli ve özel durumu olan çocuklara uygun roller vermelidir. Örneğin; kekemeliği olan bir çocuk şarkı söylerken kekemeliği kaybolabileceğinden solo olarak şarkı söylemeye cesaretlendirilmelidir (Öztürk:2004).
- Müzik etkinliklerinde de diğer etkinliklerde olduğu gibi daha fazla çocuğa eğitimin gerçekleştirilebilmesi için katılımın fazla olması gerekir. Bu nedenle çocukların aktif olmaları için etkinlik; araç-gereç, çocukların zevk alacakları şarkı vs. ile zenginleştirilmeli, çocuklar teşvik edilmelidir.

Resim 7:Müzik Etkinlikleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Müzikli bir aktivite plânlayıp,araç-gereçlerini ve bütün hazırlıklarını yaparak, bir okul öncesi eğitim kurumunda uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Programa uygun etkinliği gerçekleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Etkinliği gerçekleştirirken sınıf içi disiplini sağlayınız. ➤ Disiplini sağlarken çocuklarla olumsuz iletişim kurmayınız. ➤ Etkinlik sırasında çocukların yaratıcılıklarını engellemeyiniz. ➤ Etkinlik sırasında onları gözlemleyiniz. ➤ Sınıfın hazırlanmasında, toplanmasına çocuklara da sorumluluk veriniz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Etkinlik sonrası kullanılan müzik araç gereçlerinin kontrollerini yapınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Etkinlik sonrasında araç gereçlerin kontrollerini yaparken dikkatli olunuz.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Gerekğinde bakım ve onarım işlerini gerçekleştiriniz.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Araçların gerekli temizliğini yapınız.
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Müzikli etkinliklerinde kullanılan araç gereçleri yerine kaldırınız.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Araç gereçleri düzenli olarak yerine kaldırınız.

Değerlendirme Ölçeği

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre kendi yaptığınız ya da arkadaşınızın yaptığı çalışmayı değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet/ Hayır” seçeneklerinden uygun olan kutucuğu işaretleyiniz.

Değerlendirme Kriterleri			
Öğrenci Davranışları		Evet	Hayır
1	Müzik etkinliğini planladınız mı?		
2	Her alandan hedef ve hedef davranış seçtiniz mi?		
3	Hedef ve hedef davranışlara uygun etkinlik seçtiniz mi?		
4	Etkinliklere uygun araçları önceden hazırladınız mı?		
5	Uygulama yapacağınız sınıfı, yapacağınız etkinlik için hazırladınız mı?		
6	Sınıfın düzenlenmesinde çocuklara da görev verdiniz mi?		
7	Etkinliğe başlamadan önce yapacaklarınızı çocuklara sade bir anlatımla anlattınız mı?		
8	Etkinlik sırasın da görev verirken herkese eşit davrandınız mı?		
9	Etkinlik sırasında çocuklarla iyi iletişim kurdunuz mu?		
10	Etkinlik sonun da etkinliği çocuklarla değerlendirdiniz mi?		
11	Araçların bakım ve onarımını yaptınız mı?		
12	Araçları yerine kaldırdınız mı?		

Değerlendirme

Kontrol listesindeki davranışları sırasıyla uygulayabilmelisiniz. Performans değerlendirmesi sonucunda “Evet / Hayır” cevaplarınızı kontrol ediniz. “Hayır” cevaplarınız için faaliyete geri dönünüz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A. Faaliyet Ölçme Soruları

A- Aşağıdaki sorulara uygun olan şıkları işaretleyiniz.

- Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
  - Plânlama etkinliğin bir düzen içerisinde yapılabilmesi için önemlidir.
  - Seçilin hedef ve hedef davranışlara bir gün içerisinde ulaşılmalıdır.
  - Plânlama sayesinde etkinlikler arasında boşluk olmaz.
  - Hedef ve hedef davranışlara uygun etkinlik seçme.
- Müzik saatinde etkinlik belirlerken aşağıdakilerden hangisi dikkate alınmaz?
  - Çocukların gelişim düzeyleri
  - Öğretmenin psikolojik durumu
  - Araç konu
  - Kurumun olanakları
- Çocuklar ayda kaç şarkı öğrenmelidir?
  - 2-4
  - 4-6
  - 6-8
  - 10
- İlköğretim düzeyindeki çocuklar için müzik etkinliğine ayrılan süre ne kadar olmalıdır?
  - 25 dakika
  - 30 dakika
  - 40 dakika
  - 60 dakika
- Aşağıdaki enstrümanlardan hangisi hem şarkı söyleyip hem de çalmak için uygun değidir?
  - Gitar
  - Fülüt
  - Mandolin
  - Org

B-Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların yanına (D), yanlış olanların yanına (Y) koyarak işaretleyiniz.

- Müzik etkinliği sonrasında etkinlik çocuklarla birlikte değerlendirilmelidir.
- Çocuklara öğretilecek şarkı sayısının fazla olması çok önemlidir.
- 3-4 yaş çocuklarında müzik etkinliği için ayrılacak süre 30 dakika olmalıdır.
- Ritim çalışmalarına ayrılacak süre 5-8 dakika olmalıdır.
- Öğretmen müzik etkinliğinden sonra araçların gerekli bakım ve onarımını yapmalıdır.

Değerlendirme

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız ve doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz .Yanlış cevapladığınız sorularla ilgili öğrenme faaliyetlerini tekrarlayınız.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki sorularda boş olan yerlere uygun olan kelime / kelimeleri yazınız.

1. Olayların düzenli aralıklarla tekrarlanması niteliğine ..... denir.
2. Müzik saati içinde ritm çalışmasına ..... dakika zaman ayrılmalıdır.
3. Okul öncesi eğitimde şarkı nota ile değil ..... öğretimi yöntemi uygulanır.
4. Türk bestekârların batı müziği kalıpları ile yaptıkları çocuk şarkılarına..... çocuk şarkıları denir.
5. Müziğin ritmine uyularak yapılan ve estetik değer taşıyan insanın içinden geldiği gibi doğaçlama yapılan düzenli vücut hareketlerine ..... denir.

Aşağıdaki cümlelerin başına doğru ise (D) harfi, yanlış ise (Y) harfi yazarak işaretleyiniz.

- ( ) Tef; müzik etkinliklerinde,ritm çalışmaları ve şarkı söyleme çalışmalarında en çok kullanılan araçtır.
- ( ) Marakas içi doldurulduktan sonra boyanır.
- ( ) Zil yapımında kullanılan malzemelerden biri de ıslatılmış deridir.
- ( ) 8 yaşındaki çocuğun ses sınırı kalın la,la notaları arasındır.
- ( ) 6 yaş çocuklarında müzikli dramatzasyona 6 dakika ayrılmalıdır.

Aşağıdaki sorularda doğru olan seçeneği işaretleyiniz.

1. Bir olayın söz,jest ve mimiklerin doğal yeteneklerle birleştirilip canlandırılmasına ne denir?
  - A) Yaratıcı dans
  - B) Ritm çalışması
  - C) Dramatizasyon
  - D) Müzikli dramatzasyon
2. Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
  - A) Müzik dinleme CD ve kasetten yapılabilir.
  - B) Müzik dinleme söylenen bir şarkının dinlenmesi şeklinede yapılır.
  - C) Canlı müzik dinletisi kasetten ya da CD'den dinleti kadar etkili olmaz.
  - D) Dinletilecek müzik estetik değere sahip olmalıdır.
3. Aşağıdakilerden hangisi şarkı öğretimi için söylenemez?
  - A) Ritmik yapısı basit ve hareketli olmalıdır.
  - B) Şarkıların konusu çocuğun yakın çevresinden olmalıdır.
  - C) Söz ve müziğin birbirine uyumlu olması gerekmez.
  - D) Ses sınırı çocukların ses sınırına uygun olmalıdır.

4. Yaratıcı dans etkinliklerinde aşağıdakilerden hangisini yapmalıyız?
- A) Etkinliğe katılmak istemeyenleri zorlamamalıyız.
  - B) Her çocuktan aynı başarıyı beklemeliyiz.
  - C) Temiz, havalandırılmış, rahat çalışılabilecek bir sınıfta etkinlik yapılmalı.
  - D) Çocuklara müzik ve konu hakkında bilgi vermemeliyiz.
5. Aşağıdakilerden hangisi diğerlerinden farklıdır?
- A) Ritm sopası
  - B) Fülüt
  - C) Tef
  - D) Zil

Cevaplarınızı Cevap Anahtarıyla Karşılaştırınız

Değerlendirme Ölçeği

Gözlenecek Davranışlar		Değer Ölçeği			
		0	1	2	3
1	Müzik etkinliklerini araştırma				
2	Çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun müzik etkinlikleri seçme				
3	Etkinlikleri önerilen sürelerde yapma				
4	Etkinlikler sırasında çocuklarla olumlu iletişim kurma				
5	Etkinliklere uygun ritm aracı seçme ve hazırlama				
6	Araç yapımı sırasında temiz ve düzenli çalışma				
7	Araç için doğru malzeme seçimi				
8	Araç yapımı ve kullanımında yaratıcılığını kullanma				
9	Müzik etkinliği planlama				
10	Hedef ve hedef devrenişleri çocukların yaş ve gelişim özelliklerine göre seçme				
11	Hedeflere ve hedef davranışlara uygun etkinlik seçme				
12	Uygulamaya başlamadan önce hazırlıkları yapmış olma				
13	Uygulamaya çocukları hazırlama				
14	Sınıfa hakim olma				
15	Şarkı sözlerini ve müziğini biliyor olma				
16	Etkinlik sonrasında araçları yerine koyma				
17	Araç gereci kontrol etme				
18	Çocukları etkinlikte gözleme				
Toplam Puan					

Değerlendirme

Arkadaşınız derecelendirme ölçeği listesindeki davranışları sırasıyla uygulayabilmelidir. Hangi davranıştan 0 ve 1 değer ölçeğini işaretlediyseniz o konuyla ilgili faaliyeti tekrar etmesini isteyiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

Sorulara verdiğiniz cevaplar ile cevap anahtarınızı (değerlendirme kriterleri) karşılaştırınız, cevaplarınız doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz. Yanlış cevap verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek konuyu tekrar ediniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	D
2	B
3	C
4	C
5	D
1	Y
2	Y
3	D
4	D
5	D

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	A
2	C
3	B
4	D
5	A
1	D
2	Y
3	D
4	D
5	Y

ÖĞRENME FAALİYETİ- 3'ÜN CEVAP ANAHTARI

Sorular	Cevaplar
1	B
2	B
3	A
4	C
5	B
1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	D

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	RİTM
2	5-8
3	KULAKTAN/ ŞARKI
4	ÖYKÜNME
5	YARATICI DANS
1	D
2	D
3	Y
4	D
5	D
1	C
2	C
3	C
4	C
5	B

KAYNAKÇA

- AKKAŞ Salih, **Okul Öncesi Eğitimde müzik**, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Ankara, 1988.
- KOÇAK, K.Ojala, Erol ONUR, **Karamela Sepeti**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005.
- MORGÜL Mahiye, **Yaratıcı Drama İle Oynalarak Yaşayarak Öğrenme**, Ya-Pa Yayınları, İstanbul, 1995.
- ÖZTÜRK Ayten, **Okul Öncesi Eğitimde Müzik**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2004.
- UŞAKLIGİL Işıltan ve arkadaşları, **Müzikli Çocuk Oyunları**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005.
- SERT Sergül, **Yaratıcı Çocuk Etkinlikleri**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2005.
- SUN, Muammer, Hilmi SEYREK, **Okul Öncesi Eğitimde Müzik**, Mey müzik Eserleri Yayınları, İzmir, 1993.